

Veksellaanet i England skal der anvendes 10 Mill. Kr. Det er 28 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., der i det hele skal disponeres over. Naar vi nu laane 30 Mill. Kr., faa vi paa denne Maade 1 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. kontant tilovers til at lægge ned i Statskassen. Da den i Forvejen har en Beholdning af realisable Papirer til et Beløb af omtrent 12 Mill. Kr., og da den i Bankerne har indestaaende $\frac{1}{3}$ Mill. Kr. og hos Korrespondenter 2,5 Mill. Kr., bliver det en disponibel Kassebeholdning paa 16,5 Mill. Kr., foruden at Staten har liggende ude omkring i de lokale Kasser og paa Amtstuerne 6 Mill. Kr. Den vil end yderligere kunne forøge Kassebeholdningen i Aarets Løb med $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. fra Grundejerbanken, saa snart manlader denne staa paa egne Ben, og i Løbet af 1 Aar med 2 Mill. Kr.s Overskud, naar man har laant 10 Mill. Kr. til Bankgarantien, og aarlig med et Beløb af 1 Mill. Kr., som man faar tilbage fra Den sjællandske Bondestands Sparekasse af 5-Millioner-Laanet. Det vil sige, at der i Aarets Løb kommer ind de 3 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., som næste Aar skulle anvendes til Jernbaneanlæg. En saadan Kassebeholdning vil derfor være fuldkommen tilstrækkelig til, at Staten kan opfylde alle sine Forpligtelser, saa vidt disse kunne forudses, og være i Stand til at optræde paa en rund og rigelig Maade.

For øvrigt skal jeg gøre den Bemærkning, at det ikke synes mig at være ganske rigtigt, naar den højtærede Finansminister siger, at vort Statsliv for Tiden fungerer normalt i enhver Henseende, og at der derfor overhovedet ikke kan rejses Spørgsmaal om, hvorvidt ikke Reservefonden paa 18 Mill. Kr., som er en stor Reservefond for den danske Stat, kunde bringes noget til Anvendelse ved denne Lejlighed. Man kan dog virkelig hverken sige, at Paatagelse af en Garanti fra Statskassens Side for Bankspekulanter eller det, at man kommer bedragne Sparekasseinteressenter til Hjælp, er normal Statsfunktion. Og naar vi alligevel ere gaaede med dertil i dette Tilfælde, er det et Spørgsmaal, om ikke der kunde være Grund til at lade Reservefonden for en Tid træde til. F. Eks. kunde det dog vist ikke være ganske urimeligt, om man lod Reservefonden i 5 Aar binde 5 Mill. Kr. i Den sjællandske Bondestands Sparekasse, naar dette Beløb kom tilbage med 1 Mill. Kr. om Aaret. Det vilde ikke være mere abnormt, end selve den Handling er statslig set abnormt, at Staten skal træde til for at hjælpe bedragne Sparekasseinter-

essenter. Men vil Staten ikke det, maa jeg dog gøre opmærksom paa, at Stats-Laanefonden har en Formue, der den 31. Marts 1908 udgjorde 10,6 Mill. Kr. Deraf ere 9,900,381 Kr. i Obligationer, som nok ere realisable, og 715,000 i kontante Penge. Vilde det nu være urimeligt, om vi lod Stats-Laanefonden træde til og udlaane de 5 Millioner til Den sjællandske Bondestands Sparekasse? Det forekommer mig ikke at være Tilfældet.

Mine Meningsfæller og jeg stillede i sin Tid Forslag om, at Stats-Laanefonden skulde kunne gøre Udlaan til Debitorer i Den sjællandske Bondestands Sparekasse, hvis deres Laan blev sagte op. Det blev forkastet af dette høje Ting, det er altsaa sket og staar ikke til at ændre. Men nu skal der laanes Sparekassen ifølge lovlige Vedtagelse 5 Mill. Kr., og Staten har ikke disse Penge i Statskassens Beholdning, men har dem i Stats-Laanefonden. Og hvad er da Stats-Laanefonden? Det er en Fond, der er stiftet ifølge en Lov, hvis § 1 lyder saaledes: „Der oprettes en Stats-Laanefond, som har til Opgave at udrede Laan til Fremme af Erhvervslivet og til Støtte for sociale og humane Formaal, naar Ydelse af saadanne Laan er hjemlet ved Finanslov eller særlig Lov“. Her er ved særlig Lov besluttet at yde Laan, man kan kalde det til Fremme af Erhvervslivet, eller man kan kalde det til Fremme af humane Formaal, hvilken af Delene man vil, men i alle Tilfælde falder det direkte ind under den Opgave, som Loven anviser Stats-Laanefonden, og der staar yderligere i § 4: „Der ydes ikke Udlaan af Fonden til lavere Rentefod end 3 pCt. p. a. og ej heller noget Laan med længere Afdragsfrihed end 5 Aar“. Her er ikke en Gang Tale om Afdragsfrihed i 5 Aar, men Tale om Laan, som skal tilbagebetales i Løbet af 5 Aar, saa det vilde være fuldt forsvarligt at lade Stats-Laanefonden træde til her, og i saa Fald vil det være muligt at begrænse Laanets Størrelse end yderligere.

Alt dette taget i Betragtning, maa jeg bestemt hævde, at det vil være urimeligt nu at skride til et Statslaan, der er større end allerhøjest 30 Mill. Kr. Dermed ville vi, selv om vi ikke lade Stats-Laanefonden eller Reservefonden træde til, fuldt ud kunne klare os. Og der er intet, der opfordrer til, at Staten skal laane mere, end den behøver nu, der er tværtimod al mulig Opfordring til, at vi endog søge det Middel anvendt til en sparsommelig Stats-